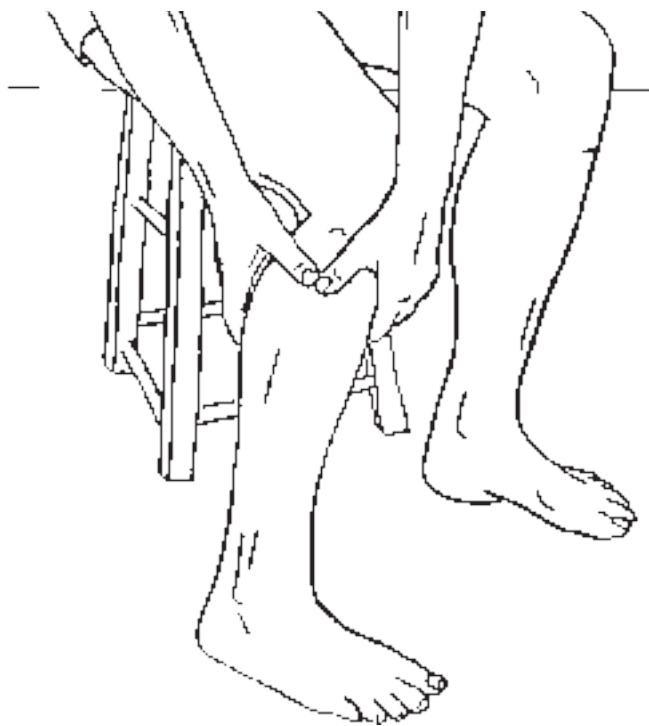

Incapacitat temporal i incapacitat permanent

Informació sobre el procediment d'actuació referent a l'ICAM (Institut Català d'Avaluacions Mèdiques), la incapacitat temporal (IT) i la incapacitat permanent

Els treballadors i treballadores del Departament d'Ensenyament tenen molt poca informació sobre com es fa el control de l'absentisme laboral per part de l'Administració.

En aquests moments el Departament té un conveni amb l'ICAM perquè faci aquesta funció (*Resolució de 9 nov. del 2006*) del qual no ha informat clarament els treballadors/es, tot i que afecta de manera directa les actuacions sobre el seu estat de salut.

Actualment MUFACE té també un acord amb l'ICAM a través de l'INSS per fer el control dels funcionaris/es (*BOE - Resolució de 3 de febrer de 2010*), segons el qual a partir del quart mes de baixa, quan se li ha de demanar el subsidi MUFACE pot enviar el o la funcionària a l'ICAM, sense cap coordinació amb el Departament d'Ensenyament.

USTEC·STEs creu que l'actuació del Departament en aquest aspecte és abusiva, ja que envia a l'ICAM persones que porten només dos o tres mesos de baixa i persones de les quals coneix perfectament el seu estat perquè han estat visitades pels seus tècnics i tècniques en salut pública o en medicina del treball.

Denunciem, per tant, que el Departament d'Ensenyament faci d'aquest conveni amb l'ICAM una eina de pressió immoral sobre els seus treballadors i treballadores, a qui coacciona perquè no agafin baixes o perquè agafin l'alta abans de la seva completa recuperació.

A més, l'actuació de l'ICAM, massa sovint, és, com a mínim, incorrecta, i fins i tot de vegades vexatòria, en el tracte que es dona a les persones malaltes que han de passar la revisió de la seva incapacitat temporal.

L'ICAM dona sovint l'alta forçosa a persones que NO estan en condicions de treballar en la docència (sembla talment que no sàpiguen quines són les condicions de treball que tenen les persones a qui han de valorar), la qual cosa provoca situacions molt dures per a la persona afectada, que no pot realitzar correctament la seva feina, i per al centre on treballa, que en pateix les conseqüències. D'aquesta situació en deriven sovint d'altres de tant o més importants i que acaben per agreujar la malaltia de la persona afectada i empitjorar les condicions de treball dels seus companys.

Però sembla que totes aquestes conseqüències no importin en absolut ni a l'ICAM ni al Departament d'Ensenyament, que així es desenten del problema que es crea als seus centres.

Mentre intentem canviar aquesta situació a través dels delegats i delegades de prevenció i dels comitès de seguretat i salut (encara que diuen que aquest tema no és de la seva competència!!!), volem informar-vos de quins són els procediments que actualment s'estan duent a terme.

Règim general de seguretat social: interins/es, laborals i altres no funcionaris de MUFACE. Aquí NO hi entren els de MUFACE que trien Seguretat Social.

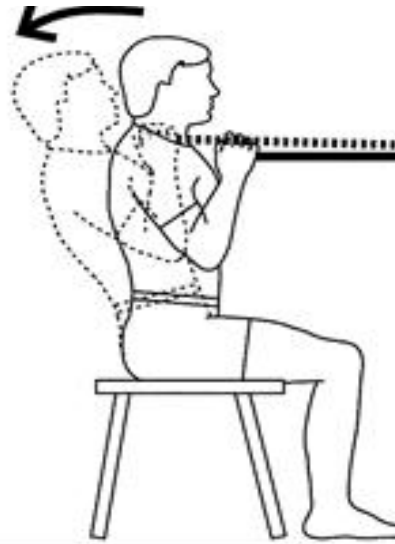
Totes les decisions de l'ICAM són vinculants per al Departament.

Incapacitat temporal

1. L'ICAM pot requerir la persona en qualsevol moment a

partir del primer dia de la baixa.

2. La persona està obligada a presentar-s'hi i a portar tots els informes mèdics que puguin avalar la seva baixa.
3. L'ICAM pot emetre les següents valoracions:
  - La persona ha de continuar de baixa.
  - Enviar la persona a especialistes de l'ICAM perquè valorin el cas i decidir en conseqüència.
  - La persona no està totalment incapacitada per fer la seva feina (alta forçosa). En aquest cas es pot:
    - Fer una reclamació per escrit en el termini d'11 dies (reclamació prèvia).
    - Demanar la disconformitat amb l'alta mèdica lliurada per l'Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS) <http://www.seg-social.es/prdi00/groups/public/documents/binario/127702.pdf>
    - A partir de l'alta forçosa, les baixes han de ser validades per l'ICAM durant un període de 6 mesos, tant si són pel mateix motiu com si ho són per un altre.

2. La persona està obligada a presentar-s'hi, i a portar tots els informes mèdics que puguin avalar la seva baixa.
3. L'ICAM pot emetre les següents valoracions:
  - La persona ha de continuar de baixa.
  - Enviar la persona a especialistes de l'ICAM perquè valorin el cas i decidir en conseqüència.
  - La persona no està totalment incapacitada per fer la seva feina i recomana l'alta. En aquest cas la persona pot:
    - Demanar a MUFACE un reconeixement mèdic en el cas de denegació de llicència per incapacitat temporal.

http://www.muface.es/sites/default/files/impresos/INCAPACIDAD/Reconocimiento_Medico_IT/Solicitud_reconocimiento_medico_IT_CA.pdf

- Presentar un recurs de reposició contra la resolució del Departament que li comunica la denegació de la llicència per malaltia.

L'ICAM, en el cas dels funcionaris/es de MUFACE, és un organisme consultiu del Departament d'Ensenyament i de la mateixa MUFACE per fer el control de baixes, però NO pot donar altes, ni validar o no baixes. Per tant, si a un funcionari/a li diuen que ha d'agafar l'alta, ha d'esperar la Resolució del Departament sobre la denegació o no de la llicència per malaltia i, mentrestant, continua en situació de baixa.

Un cop denegada la llicència, pot tornar a demanar la baixa al metge i continuarà en aquesta situació mentre el Departament no li torni a denegar. L'ICAM NO és competent per validar-li o no.

És convenient que la persona demani visita amb la metgessa del treball del Servei de Prevenció perquè faci un informe d'aptitud de la persona, en funció del seu estat de salut.

Incapacitat Permanent

1. Als 12 mesos de baixa, l'ICAM avalua si la persona es reintegra a la feina, si pot continuar 6 mesos més de baixa o si s'inicia la incapacitat permanent.
2. Després de la pròrroga de 6 mesos (si és que li han concedit), s'ha de pronunciar sobre si es concedeix o no la incapacitat permanent. En casos molt especials en què la no-continuïtat de la baixa comporti la reincorporació de la persona a la feina, per acabar un tractament o rehabilitació es podrà allargar la baixa fins a un màxim de 24 mesos.
3. En el cas que no es concedeixi la incapacitat permanent ni es prorrogui la baixa, el resultat és l'alta forçosa. En aquest cas, l'actuació a fer és la mateixa que en la incapacitat temporal.
4. La incapacitat permanent a la Seguretat Social pot ser:
  - Total (per la seva feina només): 55% de la base reguladora si té menys de 55 anys i el 75% si en té més. Pot treballar en una altra cosa.
  - Absoluta. Tot tipus de feina: 100% de la base reguladora, però no pot treballar en res més.
  - Així mateix, hi ha la incapacitat permanent parcial i la gran invalidesa per a persones dependents.
  - Si no s'hi està d'acord es pot reclamar.

Règim de MUFACE

Incapacitat Temporal

1. L'ICAM pot enviar un requeriment a la persona en qualsevol moment a partir del primer dia de la baixa (a instància de MUFACE o del Departament d'Ensenyament).

Prestació econòmica d'incapacitat temporal del personal al servei de l'Administració de la Generalitat, del seu sector públic i de les universitats públiques catalanes. (DOGC 2/2012 de 25 de setembre i Decret llei 2/2013, de 19 de març)

S'aplica en les mateixes condicions tant al personal adscrit al règim general de la SS com a l'adscrit al règim especial de mutualisme administratiu (MUFACE).

1.- En el cas de llicències per **contingències comunes**.

- Els tres primers dies de la llicència per malaltia es cobrarà el 50% de les retribucions.

- Del 4t dia fins al 20è dia de la llicència per malaltia es cobrarà el 75% de les retribucions.

- A partir del 21è dia i fins al final de la llicència per malaltia es cobrarà el 100% de les retribucions.

En tot cas, els percentatges s'apliquen sempre sobre les retribucions percebudes el mes anterior a la llicència.

En els casos d'incapacitat temporal produïts durant l'embaràs o a conseqüència de la violència de gènere, acreditada, es cobrarà el 100% durant tot el període d'incapacitat.

El decret llei 2/2013, de 19 de març, recull que en les situacions d'incapacitat temporal que comportin hospitalització o intervenció quirúrgica, amb independència que sobrevinguin amb posterioritat a l'inici de la incapacitat i sempre que es corresponguin amb el mateix procés patològic, així com les derivades de processos oncològics, es cobrarà el 100% durant tot el període d'incapacitat. A aquests efectes, els supòsits d'intervenció quirúrgica es complementaran sempre que requereixin repòs domiciliari i derivin dels tractaments inclosos en la cartera bàsica de serveis del sistema nacional de salut. S'aplicarà amb efectes retroactius i és d'aplicació a les situacions d'incapacitat temporal iniciades a partir del dia 15 d'octubre de 2012, data d'entrada en vigor del Decret llei 2/2012, de 25 de setembre.

2.- En el cas de les llicències per **contingències professionals** (malalties professionals i accidents laborals) es percebrà el 100% durant tot el període de la incapacitat.

Amb aquestes retallades en les prestacions per IT i la no-substitució de les baixes fins a l'onzè dia hàbil, el Departament s'estalvia diners per partida doble. A més, és una decisió que des del punt de vista de prevenció de riscos és d'una gran irresponsabilitat ja que farà que moltes persones vagin a treballar malaltes (per no perdre tants diners i per no sobrecarregar els companys) i, en el cas de malalties infeccioses (grip per exemple) provocarà la presència d'una font activa de contagi entre els altres treballadors i treballadores i entre els i les alumnes. Per tant, aquesta decisió es converteix també en un seriós problema de salut pública.

Si la baixa finalment dura massa i arriba al 21è dia i es cobra el 100%, ja s'encarregarà el Departament d'enviar la persona a l'ICAM perquè la torni ràpidament a treballar, encara que no estigui en condicions!

Jubilació per incapacitat permanent

- El Departament sol iniciar l'expedient de jubilació per incapacitat permanent quan s'acosta el límit dels 18 mesos de baixa.
- Envia la persona a l'ICAM com a organisme consultiu.
- L'ICAM recomana:
  - La continuació fins que millori. En casos molt especials en què la no-continuïtat de la baixa comporti la reincorporació de la persona a la feina, per acabar un tractament o rehabilitació es podrà allargar la baixa fins a un màxim de 24 mesos.
  - La incapacitat total o absoluta.
  - En el cas que no es concedeixi la incapacitat

permanent ni es prorrogui la baixa, el resultat és l'alta forçosa. En aquests cas, l'actuació a fer és la mateixa que en la incapacitat temporal

- L'informe de l'ICAM és vinculant i el Departament NO pot jubilar d'ofici.
- Si la persona no hi està d'acord ha de reclamar de la mateixa manera que en el cas de la IT.
- És convenient demanar visita amb la metgessa del treball del Servei de Prevenció del SSTT corresponent perquè faci un informe d'aptitud per adjuntar a la reclamació.
- **En tots els casos (Seguretat Social i MUFACE), quan es realitza una visita a l'ICAM, cal demanar la còpia del dictamen emès.** Per fer-ho, després de la visita cal sol·licitar el formulari a la recepció i, al cap d'un temps d'espera, la persona se'l pot emportar ja a casa. És important perquè ens permet saber el mateix dia quin és el resultat i, així, poder començar a preparar el recurs de reposició i/o el contenciós al Departament d'Ensenyament o a MUFACE.

Per al càlcul de la pensió cal tenir en compte que:

- Els anys que falten fins als 65 es compten com a cotitzats per a la pensió de jubilació.
- Si la incapacitat és total, s'ha de descomptar

l'IRPF i si és absoluta, no.

- S'ha de reduir el 25% del càlcul de la pensió a aquelles persones que es jubilin per incapacitat permanent total i acreditin 15 o menys anys cotitzats. Per cada any inferior a 20 anys cotitzats es reduirà en un 5%. En queden excloses les pensions extraordinàries produïdes en acte de servei o a conseqüència seva. No obstant, les pensions per a familiars que derivin de la mort del pensionista es calcularan sobre el 100%, llevat que aquest hagués realitzat alguna activitat remunerada un cop jubilat, cas en què es calcula sobre el 75%.
- Si s'han cotitzat menys de 20 anys i es compatibilitza la pensió amb un treball, la pensió es redueix en un 45%.
- Si s'han cotitzat més de 20 anys no hi ha rebaixa en el càlcul, llevat que es compatibilitzés amb un treball, aleshores es redueix el càlcul de la pensió en un 25%.
- Si la incapacitat és total, s'ha de descomptar l'IRPF i si és absoluta, no.

Drets de les persones davant l'ICAM

Atesa la quantitat de casos de persones que han vist conculcats els seus drets quan són requerides per l'ICAM per ser avaluades respecte al seu estat de salut i no els permeten entrar a la visita acompanyades, cal fer tot un seguit d'aclariments.

Cap metge pot obligar la persona a entrar sola a un acte mèdic si aquesta vol anar-hi acompanyada. Tampoc no pot negar-li la visita per aquest motiu. És sempre la persona qui decideix si vol entrar sola o acompanyada.

Segons el Codi Deontològic, en el seu Títol 4, del dret a la intimitat i del secret professional: **"El metge té el deure de respectar el dret de tota persona a la seva intimitat amb el benentès que els límits d'aquesta sols pot fixar -los l'interessat/da (Art. 29).** Per tant, el metge, **tret de l'explícit consentiment del/de la pacient o per desig d'aquest/a**, no ha de permetre que persones estranyes a l'acte mèdic el presenciïn, sense una raó considerada justificada.

En el cas que el/la metge de l'ICAM no permeti l'entrada de l'acompanyant o es negui a fer la visita si entra, cal demanar-ne un justificant i entrar un escrit per registre en què s'expliqui el que ha passat per tal de tenir un justificant del compliment del requeriment de la visita.

El mateix ICAM té un document amb els drets i deures de les persones usuàries que incompleix de manera flagrant.

Drets de les persones usuàries en la seva relació amb l'Institut Català d'Avaluacions Mèdiques (ICAM).

1 Drets relacionats amb la igualtat i la no-discriminació de les persones.

- 1.1 Gaudir sense discriminació dels drets reconeguts en aquesta carta.
- 1.2 Utilitzar les llengües oficials de Catalunya.
- 1.3 Ser tractades amb respecte i deferència.

2 Drets relacionats amb la intimitat i la confidencialitat.

- 2.1 Preservar la seva intimitat respecte d'altres persones.
- 2.2 Ser atès en un medi que garanteixi la intimitat, la dignitat, l'autonomia i la seguretat.
- 2.3 Tenir garantida la confidencialitat de la informació.

3 Drets relacionats amb la informació i l'accés a la documentació.

- 3.1 Rebre la informació que contingui l'expedient.
- 3.2 Tenir la seguretat que el seu expedient està complet amb l'informació sobre el seu procés i les actuacions avaluadores.
- 3.3 Accedir a la documentació de l'expedient i obtenir còpies dels documents que contingui.

4 Drets relacionats amb l'accés a l'avaluació.

- 4.1 Ser atès en un període de temps adequat i d'acord amb criteris d'equitat i qualitat.

4.2 Sol·licitar canvi de professional facultatiu a l'ICAM.

4.3 Sol·licitar canvi de centre de l'ICAM.

4.4 Que se'ls permeti la presència d'un acompanyant durant la visita d'avaluació mèdica.

4.5 Ser informades directament per l'ICAM del resultat del procés avaluador.

5 Drets relacionats amb la informació general sobre els serveis i la participació dels usuaris.

- 5.1 Conèixer totes les persones que els presten atenció.
- 5.2 Disposar de la carta de drets i responsabilitats i poder-la consultar en tots els centres de l'ICAM.
- 5.3 Rebre informació general i sobre la cartera de serveis.
- 5.4 Presentar reclamacions i suggeriments i tenir-ne una resposta.
- 5.5 Formular al·legacions i aportar documents en qualsevol fase del procediment.
- 5.6 Poder exercir els seus drets i ser informades de les seves responsabilitats.

Responsabilitats de les persones usuàries en la seva relació amb l'Institut Català d'Avaluacions Mèdiques (ICAM).

1. Mantenir el respecte a la dignitat personal i professional de les persones que presten els seus serveis a l'ICAM.
2. Tenir respecte cap a les altres persones usuàries de l'ICAM.
3. Utilitzar de manera responsable, d'acord amb les normes del centre, les instal·lacions i els serveis de l'ICAM.
4. Complir les normes establertes al centre.
5. Facilitar, de forma lleial i certa, les dades d'identificació personal i la informació sanitària que siguin necessàries per realitzar l'avaluació mèdica.
6. Sotmetre's a totes les revisions i els controls sol·licitats a instància de l'ICAM, mentre s'estigui de baixa.
7. Tenir cura de la pròpia salut.
8. Fer un ús adequat de les prestacions ofertes pel sistema sanitari, fonamentalment les d'incapacitat laboral (temporal i permanent).

<http://www.gencat.cat/salut/icam.htm>